

Oroliga, Halvoraliga, Slöa och osnygga, Arbetsdugliga och lugna, Frigående eller Epidemiska och allmänna sjukdomsfall, Dårarna, De gamla, De fattiga, De föräldralösa, Invaliderna, Koltbarnen, Arbetsbjonen, Fattighjonen, på Hospital, Asyler, Sinnesjukhus, Fattighus, Försörjningsinrättningar och Bracka med Vård och Bot med Tvångströja, Sängbälte, Remmar, Instängning, Åderlätning, Irritation med spansk fluga, Blodiglar, Svänggunga Störtbad och Bur...

– BOTANDETS IVER

Göteborg 8, 9, 10 juni 2017

Botandets iver är en offentlig busstur med tre vandringar ledda och utformade av konstnärerna Ioana Cojocariu, Cecilia Germain och Johanna Willenfelt tillsammans med curatorn och konstnären Maja Hammarén.

Projektet produceras av Konstarbete KAS med stöd av Kulturrådet & Göteborgs stad.

Göteborg den 8, 9 och 10 juni kl 9.30-15.00.

Samling vid Skönhetsfabriken, Clarion Hotel Post kl 9.30, adress Stampgatan 4

Fri entré, plats på busstur bokas på <https://simplesignup.se/event/96710>

Kontakt: Maja Hammarén, 0736-550070, maja.hammaren@gmail.com.

GENOM TRE HISTORISKA fattig- och psykvårdsanstalter i Göteborg och de verksamheter de inhyser idag – ett affärshotell, studentlokaler och byggprojektet Nya Lillhagsparken – ser *Botandets iver* på samtidens arbetslinje, hälsokult och arbetsgivarstödda mindfulness. Nuet speglas i dåtidens sätt att kategorisera, organisera och kurera människor i det sunda, produktiva samhällets namn. Under turens gång synliggörs hur idén om arbete, renlevnad och uppfostran som bot och befrielse löper från Europas koloniala och rasbiologiska förflutna in i vår tids växande samhällsklyftor och rasism.

Ioana Cojocariu ger en guidad tur till spa- och träningsanläggningen *Skönhetsfabriken* vid affärshotellet Clarion Post. Rörelser från tvångsarbetet på fattighuset Bracka som tidigare låg på platsen synliggör(s i) den nutida verksamhetens behandlingar som lovar kroppslig lyster och ökad arbetskapacitet på en stressad arbetsmarknad. Du instrueras för att framkalla egna mentala bilder av fattighuset och hör en föreläsning om industri, individ, varor och tjänster.

En kort bussresa leder vidare till **Johanna Willenfelts Gibraltar – en promenad med störningar** bland Chalmers fräscha studentlokaler som tidigare huserade de nervsjuka på Gibraltar Fattigvårds- och försörjningsanstalt. Hit till den moderna spjutspetsanstalten – ett grundligt organiserat minisamhälle med arbete för de intagna inom jordbruk, tvätteri, mattfransknytning och säcksömnad – flyttades intagna från Fattighuset Bracka 1888. Vandrigen binder ihop frågor om den smärtande kroppens subversiva potential med individuella berättelser från kvinnliga hjon som fick diagnosen hysteri. 1800-talets fattigvårdspolitik väcks till liv genom hälsofrämjande företagsvård och konstnärernas erfarenheter av arbetsterapi.

Efter flitkaffet åker bussen vidare till **Cecilia Germains** vandring i Lillhagenområdet. Hit skickades psykiskt sjuka för att kureras i det som en gång var Europas största mentalsjukhus. Med tiden växte modern arbetsterapi fram. Tillsammans tar vi del av utevistelsens välgörande potential och vandrar genom Hökälla våtmarkspark som konstruerats genom grönt rehabarbete. Vi går vidare genom Lillhagen och äter på Eken, restaurangen som en gång var Lillhagens personalmatsal. Vem förmodas må bra av utevistelse och grön terapi? Turen reflekterar också över förutsättningarna för svartas närvaro i landskapet, hur den manifesteras samt möjligheten till utevistelse på lika villkor.

BUSSRESAN FÖLJER ANSTALTERNAS utveckling kronologiskt. 1888 förflyttades de intagna från Bracka Drottningtorget där alla bodde tillsammans, till nya moderna Gibraltar Fattigvårds- och försörjningsanstalt med separata hus för män, kvinnor, fattig- och arbetshjon, kroppssjuka och nervsvaga. Därifrån flyttades intagna vidare till uppdelade anstalter för enbart psyksjuka som Lillhagen, eller sjukhus för kroppsjuka och så vidare. Varje flytt synliggör ett led i utvecklingen av synen på hur institutioner – och avvikande människor – skulle organiseras.

Botandets iver är ett konstprojekt, där monumenten är människor som rör sig tillsammans på platser med en historia. De performativa tillfälliga turerna med konstnärer och publik är ett försök att avmonumentalisera det förflutna som något passerat och separerat från vår egen tid.

Genom de tre platserna kopplar projektet samman det förflutna och nuet så att samtidens arbetsliv, hårdnande debatter, misstänksamhet mot fattiga samt skilda livs- och arbetsvillkor synliggörs.

Fattigvårdens mål under 1800- och 1900-talet liknar samtidens politiska ambition: att sätta alla arbetsföra i arbete; att urskilja vilka de är och hålla ordning på de andra. Tron på arbete som bot mot störande känslor och improduktivitet ekar genom de historiska platserna till samtidens. Dåtida praktiker ställs jämte dagens åtgärder som sägs syfta till individens välmående, men försöker upprätta och kontrollera en perfekt fungerande, hyperflexibel, högpresterande kropp; igenkännbar, leende och nätverkande.

MEDVERKANDE

Svensk-rumänska konstnären **IOANA COJOCARIU** arbetar tvärdisciplinärt med hur representationer av migranter, kvinnors arbete och historia formas och förhandlas, samt med arbete, kunskap och kroppen i politiken.

Verket *Body – Experience – Knowledge* band samman instruktioner från en yogainstruktör, en kvinna som tigger och en kvinnlig polis genom *barnets position*, en rörelse som används i yoga och på gatorna i Göteborg av människor som tigger. Cojocariu har arbetat med vandringar med grupper av kvinnor om erfarenheter från arbete i Malmö samt för utställningen *Prekär – om det nya arbetslivets estetik och etik* på Arbetets museum i Norrköping. Hon är även medlem i nystartade kulturföreningen *Cartier*, ett växande nätverk som organiserar sig med utgångspunkt i behov och ömsesidighet

Konstnären **CECILIA GERMAIN** arbetar med performance, installation, arkiv, text och fotografi. Hennes konstnärskap tar ofta avstamp i erfarenheten av att bli rasifierad och att vara bärare av fler än ett etnos. I performanceprojektet *Carrying White Men* (2011-2016) valde hon ut, bar och bäddade ner vita män under vita lakan för att prata om kolonialism, blickens makt, samtida global ekonomi och relationen mellan omvårdnad och dominans. När Germain's kropp efter några år inte längre orkade bära de vita männen utvecklade konstnären sin performance: I *The Difficulty of Carrying White Men/Lecture on Black Health in Contemporary Time* pratar Germain om ojämlikheter i vården, svart hälsa och rätten att som "stark, svart, kvinna" få åberopa sin svaghet och skörhet, och låter sig nu bäras av sin vita manliga publik.

Tillsammans med dansaren Marie Gavois organiserade hon 2014 *They Operate From A Certain Position*, två dagar med 14 samtida performancekonstnärer på Fylkingen i Stockholm. Germain medverkade 2015 i Venedigbiennalen på Fondazione Giorgio Cini med det olfaktoriska

verket *sweden, version 0.3 (scent knows no border)*. Under 2016 visades hennes installation *Vattenvägen* under utställningen *The White House* på Västerbottens museum i Umeå. Där utfördes samma år också verket *Lecture on health and hygiene* under Bildmuseets satsning Rum för performance.

Konstnären **JOHANNA WILLENFELT** delar sin tid mellan Göteborg och Carlisle, UK, där hon driver doktorandprojektet *Scripting the Pain of Others* vid University of Cumbria. I sin praktik utforskar Willenfelt smärtan som problem och möjlighet, med sikte på den dubbelriktade relationen mellan den som har smärta och dess omgivning. Exempel på tidigare arbeten är installationen *Documenting Bodies* och texten om arbetet, "Documenting Bodies: Pain Surfaces", i antologin *Pain and Emotion in Modern History* (2014) samt text- och videoessän *It's always three o'clock in the morning* (2016), som undersökte gränserna mellan normalitet, avvikelse och abnormitet genom en

läsning av en medeltida mystikers offentliga smärtpraktiker.

MAJA HAMMARÉN arbetar som konstnär, lärare och curator. Hon är universitetsadjunkt på Akademin Valand, grundare av *Konstarbete KAS* samt medlem i tidskriften Palettens redaktion och styrelse. Hennes arbeten pågår ofta under lång tid, upprättar tillfälliga grupper som gör saker tillsammans i övningar eller researchprocesser som arbetar vidare från etablerad historieskrivning, eller med nya kopplingar. 2012 genomförde hon reenactmentprojektet *Elva år senare* med 80 personer som återuppförde rörelser från händelserna på Schillerska gymnasiet skolgård under EU-toppmötet i Göteborg 2001 som koreografi utan kostym eller repliker. 2014 co-curerade Hammarén offentliga konstprojektet *Motbilder* och var redaktör för den tidning med politiska texter i 100 000 ex som projektet delade ut med GP som en köpt annonsbilaga.

1800-talets organisering av fattigvård, bot genom arbete och kampanjer mot tiggeri i dagens arbetslinje och arbetspolitik.

Hammarén utvecklade projektet *Botandets iver* inspirerad av *Understödet rationalitet*, Tobias Davidssons avhandling i socialt arbete, som ser

BOTANDETS IVER produceras av *Konstarbete KAS*, en ny organisation i Göteborg som vill fungera som plattform och stöd för konstnärers initiativ och kollektiva arbete, utan att reproducera konstbranschens hierarkiska produktionsformer och individprofilering.

Projektet genomförs med stöd från Kulturrådet och Göteborgs stad i samarbete med Medicinhistoriska museet, Chalmers och Skönhetsfabriken.

KONTAKT: Maja Hammarén, 0736-550070, maja.hammaren@gmail.com